

BỐN NĂM TẠI VỊ CỦA ĐỨC GIÁO HOÀNG PHANXICÔ

Những đổi mới và những chống đối

Mặc Giao

Ngày 13-3-2017 là ngày kỷ niệm 4 năm Đức Giáo Hoàng Phanxicô tại vị. Ngài đã qua tuổi 80 từ ngày 17-12-2016 nhưng vẫn mạnh khỏe thể chất và đầy năng lực tinh thần. Bốn năm bằng một nhiệm kỳ tổng thống Mỹ, quá ngắn để thực hiện một chính sách cần thời gian, và cũng quá đủ để tạo những điểm cá biệt đáng ghi nhớ. Dĩ nhiên không phải vị giáo hoàng nào cũng thực hiện được công trình vĩ đại như Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan XXIII với Công Đồng Vatican II trong thời gian trị vì rất ngắn. Đối với thế giới bên ngoài, Đức Giáo Hoàng Phanxicô vẫn nổi tiếng và gây được nhiều cảm tình vì những lời nói thẳng, bộc trực, chân thành, những quan niệm phóng khoáng, cởi mở, và những cử chỉ nhân ái, đặc biệt với những người nghèo và những thành phần bị gạt sang bên lề xã hội. Tuy nhiên, trong nội bộ Giáo Hội Công Giáo, có những tiếng xầm xì, đôi khi công khai, phản đối một số biện pháp, lời nói và hành động của Đức Giáo Hoàng, cho rằng trái với văn hóa và thần học Công Giáo. Những thành phần phản biện (contestataire) này tuy là thiểu số và đều thuộc giới bảo thủ, sợ thay đổi, nhưng tiếng nói của họ cũng cần được phân giải trong tinh thần hòa thuận, thương yêu để giữ sự hiệp nhất trong Giáo Hội.

Trong 4 năm qua, Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã để lại những dấu ấn gì?

1/ Đức Giáo Hoàng không muốn thay đổi cơ cấu Giáo Hội và giáo quyền, không muốn thay đổi văn hóa Công Giáo đã thấm nhập văn hóa của một phần nhân loại quan trọng trong hai thiên niên kỷ qua. Nếu nói cuộc cải cách của ngài là một cuộc cách mạng thì đó là **“Cuộc cách mạng của sự dịu dàng”** (révolution de la tendresse) như báo Le Figaro ngày 10-3-2017 đã gọi. Ngài muốn thay đổi não trạng, không thay đổi cơ

cấu. Cũng cơ cấu đó, nhưng với não trạng khô cứng, ù lì, cơ cấu sẽ trở thành bộ máy cồng kềnh, không hồn.

2/ Đối với luật luân lý, ngài nhấn mạnh đến **“Lòng Thương Xót”**. Từ Thiên Chúa, Lòng Thương Xót phải lan tỏa xuống hết mọi người, bắt đầu bằng hàng giáo phẩm, để thông cảm với từng hoàn cảnh, tìm cách giúp đỡ và giải quyết cho từng trường hợp. Không thể viện Giáo Luật và truyền thống để xua đuổi một bà mẹ không chồng đến nhà thờ xin rửa tội cho con (trường hợp do chính ĐGH đưa ra). Ngài cũng cho phép các linh mục coi xứ được cứu xét từng trường hợp những người ly thân, ly dị được nhận ơn xá giải và được rước lễ. Giáo Hội không muốn từ chối một ai, không đẩy con cái Giáo Hội vào đường bế tắc. Tất cả chỉ vì Lòng Thương Xót của Thiên Chúa. Ngài đã triển khai và hướng dẫn vấn đề tình yêu trong Tông Huấn ***Amoris Laetitia*** (Niềm Vui Tình Yêu).

3/ Đối với **hàng giáo phẩm**, Đức Giáo Hoàng đã nhiều lần lên tiếng kêu gọi các chủ chiên từ cấp cao tới cấp thấp phải **thay đổi não trạng và cách sống**, tránh những phô trương thời thượng, trình diễn bề ngoài, đừng rơi vào tình trạng hài kịch quyền hành, tức giáo sĩ trị, không duy trì một “Giáo Hội triều đình” như ở châu Âu thời Trung Cổ. Chính ngài đã làm gương: không mang giày đỏ và đứng trên thảm lót trong lễ nhậm chức, không sống trong dinh giáo hoàng nhưng ở trong một apartment khiêm tốn, không đi xe limousine nhưng lựa một xe nhỏ rẻ tiền. Bản chất của Giáo Hội phải nghèo và phục vụ người nghèo. Chính ngài đã nhiều lần ăn sáng, ăn tối với những người vô gia cư, thăm viếng tù nhân, rửa chân và hôn chân những người bệnh hoạn, khuyết tật. Quyền hành như thế, già cả như thế mà còn bày tỏ lòng khiêm nhường, thương yêu, nghèo khó. Lời nói đi đôi với việc làm. Như vậy đã đủ làm gương chưa?

4/ Về phương diện **địa dư chính trị** (Géopolitique), Đức Giáo Hoàng Phanxicô là người châu Mỹ La Tinh (Nam Mỹ) nên tư tưởng rất thoáng và muốn ôm lấy cả địa cầu, mỗi vùng mỗi vấn đề, tùy theo hoàn cảnh địa lý và chính trị riêng. Trước hết, ngài mong muốn một địa cầu tươi đẹp với những người sống trên đó biết bảo vệ môi sinh, gìn giữ căn nhà trần thế đẹp đẽ mà Thiên Chúa đã ban cho. Tư tưởng này đã được trình bày cụ thể trong tông huấn ***Laudato Si'*** (Bảo Vệ Ngôi Nhà Chung). Sau đó là giải quyết bằng tình yêu thương huynh đệ những vấn đề đặc trưng của từng vùng hay giữa các quốc gia, như chống việc dựng những bức tường ngăn cách, khinh dễ người nghèo, kỳ thị tôn giáo, không quan tâm giúp đỡ nạn nhân của các cuộc chiến tranh, ngăn chặn hay hạn chế việc di dân tại châu Âu và Hoa Kỳ. Đức Giáo Hoàng không can thiệp vào những vấn đề chính trị, nhưng một mục tử đại diện cho tất cả các mục tử trên thế giới mà không lên tiếng chống đối những chia rẽ, bất công, kêu gọi tình thương và sự giúp đỡ cho người nghèo, người cô thế, nạn nhân của tranh chấp, thì ai sẽ lên tiếng? Ngay Đức nguyên Giáo Hoàng Bênêdictô XVI cũng đã từng

khuyên các mục tử đừng làm “chó câm” trước những bất công và sự ác ở đời.

Tất cả những điều trên là thay đổi quan niệm cũ bằng quan niệm mới, thay đổi trong lề luật và bằng tình thương yêu, liên đới. Dù vậy cũng có người không bằng lòng vì đụng tới thói quen suy nghĩ và hành động của họ.

Tác giả thần học Michael Sean Winters đã bẻ gãy mọi lập luận chống đối bằng cách nêu rõ con đường tâm linh mà Đức đương kim Giáo Hoàng muốn Giáo Hội đi:

“Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã đối chất với những lời cáo buộc cho rằng bất cứ sự thay đổi nào cũng là một sự đầu hàng đối với nền văn hóa, dội một gáo nước lạnh vào giáo lý Công Giáo và đổ tội lên đầu những sự thay đổi ấy. Ngài nhắc nhở toàn thể Giáo Hội rằng việc rao giảng Tin Mừng và thần học cùng với các mục vụ kèm theo phải xuất phát từ gốc rễ của Tin Mừng Công Giáo, và không được để cho bất cứ vỏ bọc mang tính thần học, văn hóa hay luật nào ngăn cản Giáo Hội khỏi nhiệm vụ chính yếu là loan báo Tin Mừng, Tin Mừng của Lòng Thương Xót, đặc biệt đến cho những người nghèo và những người bị gạt ra ngoài lề”. (VRN’s - Huỳnh Phi chuyên ngữ).

Thời đại nào có giáo hoàng nấy. Mỗi giáo hoàng có tâm tính và khả năng riêng đáp ứng nhu cầu của thời đại mình. Đó cũng là một thứ huyền nhiệm. Thử tưởng tượng trong thời buổi cởi mở đến rối loạn luân lý và tinh thần như hiện nay, nếu vị đứng đầu Giáo Hội cứ khư khư nắm lề luật cứng rắn và thói quen cũ, không biết uyển chuyển và thương yêu, không biết ôm lấy con người mà chỉ đuổi người đi, thì hậu quả sẽ ra sao và bộ mặt Giáo Hội sẽ như thế nào?

Phải chăng Đức Giáo Hoàng Phanxicô là một chọn lựa huyền nhiệm cho thời đại chúng ta đang sống?

*****

Kính thưa Quý vị, đặc biệt các bạn trẻ,

Trong số những người thân của chúng ta

Không phải tất cả đều đã có máy điện toán (vi tính) hoặc có dùng email, hoặc đã có thể nhận được những thông tin này... Vì vậy, xin hãy ủng hộ chúng tôi bằng cách phổ biến thông tin này bằng email hoặc in ra, photocopy và gửi cho người thân của Quý vị. Đặc biệt xin gửi cho những ai chưa có sử dụng internet

Xin chân thành cảm ơn

conggiaovietnam@gmail.com

www.congiaovietnam.net